

แผนการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการรายคาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๓๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : ศีกรักอิเหนา

ปีการศึกษา ๒๕๖๙

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑/๘ : ความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง เรื่องอิเหนา เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)

ผู้สอน : นางสาวศุภมาส ไส้ชัยยันต์

๑. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

ม.๔-๖/๙ มีมารยาทในการอ่าน

ท ๒.๑ ม.๔-๖/๗ เขียนวิเคราะห์ วิจัย และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมี

เหตุผล

ม.๔-๖/๘ มีมารยาทในการเขียน

ท ๓.๑ ม.๔-๖/๑ สรุปแนวคิด และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็น

มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาเป็นความรู้ที่จำเป็นในการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนควรศึกษาเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาโดยการอ่านและสรุปเป็นความรู้ด้วยตนเองอย่างเข้าใจ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนามากขึ้น ส่งผลให้สามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่าง ถูกต้อง และทราบถึงความเป็นมาของเรื่องราวที่เรียนรู้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนเรื่อง “ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา” แล้วนักเรียนสามารถ

๑. อธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาได้ (K)

๒. บอกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาได้ (P)

๓. ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา (A)

๔. สารการเรียนรู้

๔.๑ ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา มีดังนี้

๑. ความเป็นมาของอิเหนา

อิเหนา เป็นวรรณคดีที่มีมาแต่เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี โดยมีที่มาจากนิทานพื้นบ้าน ซึ่ง เป็นคำสามัญที่ชาวชวาใช้เรียกวรรณคดีที่มีความสำคัญมากเรื่องหนึ่ง คือ อิเหนาบันหยีกรัตปาตี วรรณคดีเรื่อง อิเหนา มีเนื้อหาเป็นพงศาวดาร แต่งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติกษัตริย์ชวาพระองค์หนึ่ง ซึ่งเป็นนักรบ นักปกครอง และทรงสร้างความเจริญให้แก่ชวาเป็นอย่างมาก ทรงพระนามว่า ไอลังคะ

๒. ประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา

อิเหนา เป็นบทละครราพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ ๒) แห่งพระบรมราชจักรี พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์บทละครและส่งเสริมให้มีการหัดละคร เล่นละคร ทั้งละครใน และละครนอก พระองค์ทรงได้รับการเทิดพระเกียรติจากองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติ (UNESCO) ในฐานะบุคคลสำคัญของโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑

จุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา มีดังนี้

๑. เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา
  ๒. เพื่อเรียนรู้แนวคิดของผู้แต่งและเป็นภาพสะท้อนเหตุการณ์ในอดีตผ่านวรรณคดี
- ความสำคัญของเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา มีดังนี้
๑. เพื่อสืบสานวรรณคดีมรดกให้คงอยู่สืบไป
  ๒. สามารถนำแนวคิดและปรัชญาชีวิตของผู้แต่งไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
  ๓. เพื่อต่อยอดแนวคิดการสร้างสรรค์วรรณคดี วรรณกรรม

๔.๒ ด้านทักษะและกระบวนการ (Process)

- ทักษะการอ่าน
- ทักษะการเขียน
- ทักษะการฟัง ดู และพูด
- ทักษะการคิด
- ทักษะการสื่อสาร

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attitude)

- ตระหนักถึงความสำคัญของเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ (๕ นาที)

๑. นักเรียนอ่านสำนวนที่ครูนำเสนอจากสไลด์ในโปรแกรมเพาเวอร์พอยท์ ได้แก่สำนวนที่ว่า “ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง”

๒. นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- นักเรียนเคยได้ยินสำนวนนี้หรือไม่ (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เคย)

- สำนวนนี้หมายถึงอะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : คำหั้นผู้อื่นเรื่องใดแล้วตนก็กลับทำในเรื่องนั้นเสียเอง)

- นักเรียนคิดว่าสำนวนนี้มาจากวรรณคดีเรื่องใด เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : ในเรื่องนี้อิเหนามันกับบุษบาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก และไม่เคยเห็นหน้ากัน เพราะอยู่คนละเมือง ต่อมาอิเหนาได้ไปหลงรักจินตะหราลูกสาวเจ้าเมืองอื่น เมื่ออิเหนาถูกฝ่ายหญิงเร่งเร้าให้แต่งงานตามที่หมั้นกันไว้ กลับบอกพ่อของฝ่ายหญิงว่า จะยกบุษบาให้ใครก็ตามใจเถิด ในที่สุดอิเหนาก็ได้พบหน้าบุษบา ก็หลงรักนางทันที และถึงกับบุกชิงตัวนางบุษบาไป ทั้ง ๆ ก่อนหน้าได้เคยดูหมิ่นคนที่มาติดพันนางบุษบา การกระทำของอิเหนา จึงเข้ากับสำนวนที่ว่า “ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง”)

ขั้นสอน (๓๐ นาที)

๓. นักเรียนฟังความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาที่ครูนำเสนอจากสไลด์บนโปรแกรมเพาเวอร์พอยท์ในเมืองต้น

๔. นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาด้วยตนเอง

๕. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา

๖. นักเรียนเล่นเกม “รวมเด็ดเกร็ดวรรณคดีแสนสนุก” ดังนี้

๖.๑ นักเรียนแบ่งเป็น ๘ กลุ่ม โดยเรียงตามลำดับเลขที่

๖.๒ ตัวแทนนักเรียนรับบัตรคำที่เป็นชื่อตัวละครในเรื่องอิเหนาจากครูกลุ่มละ ๑ บัตรคำ

๖.๓ นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับตัวละครที่ได้รับ (๕ นาที)

๖.๔ ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครที่ได้รับนั้น ๆ

๖.๕ นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ สังเกตเอกลักษณ์ของตัวละครและทายว่าบทบาทสมมติที่ตัวแทนนักเรียนนำเสนอ นั้นเป็นลักษณะของตัวละครใด กลุ่มใดสามารถแสดงบทบาทสมมติแล้วเพื่อนสามารถตอบได้จะได้คะแนน ๑ คะแนน และกลุ่มที่สามารถทายได้ถูกต้องจะได้รับ ๑ คะแนน

๖.๕ กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุดเป็นฝ่ายชนะ และจะได้รับเข็มเชิดชูเกียรติจากครู

๗. นักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา โดยถามนักเรียนดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการเรียนรู้เรื่องความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนามีความสำคัญอย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เป็นการสืบสานวรรณคดีมรดกให้คงอยู่สืบไป สามารถนำแนวคิดและปรัชญาชีวิตของผู้แต่งไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเพื่อต่อยอดแนวคิดการสร้างสรรค์วรรณคดี วรรณกรรม)

ขั้นสรุป (๕ นาที)

๘. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา โดยถามนักเรียน ดังนี้
- วันนี้นักเรียนได้เรียนรู้อะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา ตัวละครในเรื่องอิเหนา)

ขั้นวัดผล (เวลา ๑๐ นาที)

๙. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ ๑.๑

๖. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. บัตรคำศัพท์ชื่อตัวละครจากเรื่องอิเหนา ได้แก่ อิเหนา บุษบา จรกา วิหยาสะก่า กะหมังกุหนิง ดาหา กุเรปัน จินตะหรา
๒. สไลด์ในโปรแกรมเพาเวอร์พอยท์ เรื่องความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา
๓. รวมเด็ดเกร็ดวรรณคดีแสนสนุก
๔. แบบฝึกหัดที่ ๑.๑

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
๑. อธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	นักเรียนอธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา ถูกต้อง โดยผ่านเกณฑ์คุณภาพ ร้อยละ ๗๐
๒. บอจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา	- สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม - ตรวจแบบฝึกหัดที่ ๑.๑	- แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม - แบบฝึกหัดที่ ๑.๑	- นักเรียนบอจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาได้ ถูกต้อง โดยผ่านเกณฑ์คุณภาพ ร้อยละ ๗๐ - นักเรียนทำแบบฝึกหัดได้ ถูกต้องอย่างน้อย ร้อยละ ๗๐
๓. ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้	นักเรียนบอกความสำคัญของเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาได้อย่างน้อย ๑ ข้อ

๘. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม

จุดประสงค์ข้อที่ ๑ อธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา

จุดประสงค์ข้อที่ ๒ บอกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ค่าน้ำหนัก
	๓	๒	๑	๐	
๑. อธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา	อธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาได้ถูกต้องครบถ้วน	อธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาโดยขาดไป ๑ ประเด็น	อธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาโดยขาดไป ๒ ประเด็นขึ้นไป	ไม่สามารถอธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาได้	๓
๒. บอกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนา	บอกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาได้ถูกต้องครบถ้วน	บอกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาโดยขาดไป ๑ ข้อ	บอกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาโดยขาดไป ๒ ข้อขึ้นไป	ไม่สามารถบอกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาได้	๓

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๑๖ - ๑๘	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๑๒.๖ คะแนนขึ้นไป)
๑๒ - ๑๕	ดี	
๘ - ๑๑	ปานกลาง	
๔ - ๗	พอใช้	
๐ - ๓	ปรับปรุง	

แบบฝึกหัดที่ ๑.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง เรื่องอิเหนา ตอน ศีกะหมังกุหนิง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เรื่อง อิเหนา มีความเป็นมาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ผู้แต่งเรื่อง อิเหนา คือใคร มีประวัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. เรื่อง อิเหนา แต่งขึ้นเพื่ออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการรายคาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๓๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : ศีกรักอิเหนา

ปีการศึกษา ๒๕๖๙

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒/๘ : สรุปเนื้อหาและคำศัพท์ จาก เรื่องอิเหนา

เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)

๑. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๒ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

ม.๔-๖/๓ มีมารยาทในการอ่าน

ท ๒.๑ ม.๔-๖/๗ เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมี

เหตุผล

ม.๔-๖/๘ มีมารยาทในการเขียน

ท ๓.๑ ม.๔-๖/๑ สรุปแนวคิด และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็น

มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

๒. สาระสำคัญ

การสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ในบทเรียน เรื่อง อิเหนา เป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ในบทเรียนเรื่องอิเหนาโดยการอ่าน ฝึกตีความ แปลความ ขยายความจากบท ประพันธ์ และศึกษาคำศัพท์ใหม่ในบทเรียนอย่างเข้าใจ เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาในวรรณคดีเรื่องอิเหนามากขึ้น ส่งผลให้สามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในระดับที่สูงขึ้น

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนเรื่อง “การสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ในบทเรียนเรื่องอิเหนา” แล้วนักเรียนสามารถ

๑. อธิบายเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนาโดยสรุปได้ (K)

๒. ถอดความบทประพันธ์ และแปลความหมายคำศัพท์ใหม่จาก เรื่อง อิเหนาได้ (P)

๓. เห็นความสำคัญของการสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนา (A)

๔. สารการเรียรู้

๔.๑ ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

เรื่องย่ออิเหนา ตอน ตีกะหมังกุหนิง มีดังนี้

ท้าวกะหมังกุหนิงส่งทูตไปขอขบขะ แต่ได้รับการปฏิเสธจากท้าวดาหาก็เตรียมจัดทัพยกไปตีเมืองดาหาโดยให้พระอนุชา คือ ระตูปาหยังและระตูประหมั้น รวมทั้งหัวเมืองทั้งปวงยกทัพมาช่วย ท้าวกะหมังกุหนิงให้วิหยาสะกำเป็นทัพหน้า พระอนุชาทั้งสองเป็นทัพหลัง ส่วนพระองค์เป็นจอมทัพ แต่ก่อนที่จะยกทัพไปนั้น โหราทำนายว่าดวงชะตาของท้าวกะหมังกุหนิงและวิหยาสะกำนั้นถึงฆาต ถ้ายกทัพไปในวันรุ่งขึ้นจะพ่ายแพ้แก่ศัตรู ควรงดเว้นการทำศึกไปก่อน ๗ วัน จึงจะพ้นเคราะห์ แต่ท้าวกะหมังกุหนิงก็ไปไม่เปลี่ยนพระทัย

ฝ่ายท้าวดาหาได้ขอความช่วยเหลือไปยังท้าวกูเรปัน ท้าวกาหลัง และท้าวสิงห์สำหรับ ท้าวกูเรปันส่งราชสารฉบับหนึ่งสั่งให้อิเหนายกทัพไปช่วยท้าวดาหาทำศึก อีกฉบับหนึ่งส่งไปให้ระตูหมันหย้าโดยตำหนินางจินตหราว่าเป็นต้นเหตุให้อิเหนาตัดรอนขบขะ ส่งผลให้เกิดศึกสงครามขึ้น ระตูหมันหย้ารู้สึกผิดจึงเร่งให้อิเหนายกทัพไปเมืองดาหา ส่วนท้าวกาหลังให้ตำมะหงงกับตะหมิงคุมทัพมาช่วย ท้าวสิงห์สำหรับส่งสุหรานา กงผู้เป็นโอรสมาช่วยรบ

เมื่อทัพที่จะช่วยเมืองดาหารบกันครบแล้ว อิเหนาจึงมีบัญชาให้จัดทัพเตรียมรบกับทัพท้าวกะหมังกุหนิง

ครั้นทั้งสองฝ่ายเผชิญทัพกัน สังคามาระตาเป็นคู่ต่อสู้กับวิหยาสะกำได้ ท้าวกะหมังกุหนิงเห็นโอรสถูกสังหารตกจากม้าก็โกรธ ขับม้าเข้าไล่ล่าสังคามาระตา อิเหนาจึงเข้าสกัดและต่อสู้กับท้าวกะหมังกุหนิง ทั้งสองมีฝีมือทัดเทียมกันทั้งเพลงหอกและกระบี่ ผลัดกันแพ้ผลัดกันชนะหลายกระบวนเพลง ในที่สุดอิเหนาจึงใช้กริชสังหารท้าวกะหมังกุหนิงได้ ทัพฝ่ายกะหมังกุหนิงก็แตกพ่ายไป ระตูปาหยังและระตูประหมั้นยอมอ่อนน้อมต่ออิเหนา และจะขอส่งเครื่องบรรณาการมาถวายตามราชประเพณี อิเหนาจึงอนุญาตให้นำศพของท้าวกะหมังกุหนิงและวิหยาสะกำกลับไปทำพิธีตามราชประเพณี

ตัวอย่างคำศัพท์ใหม่ในวรรณคดี เรื่อง อิเหนา มีดังนี้

กระยาหั้น	วิมาน, สวรรค์ชั้นฟ้า
ตรัสเต็ร็จ	สว่าง, แจ้ง, สวยงาม
ตุนาหั้น	หมั้น
โพยมบน	ท้องฟ้าเบื้องบน

ตัวอย่างการถอดความบทประพันธ์ เรื่อง อิเหนา มีดังนี้

เมื่อนั้น	ท้าวกะหมังกุหนิงเรื่องศรี
เสด็จเหนือแท่นรัตนมณี	ภูมิเห็นสองอนุชา
จึงตรัสเรียกให้นั่งร่วมอาสน์	สำราญราชฤทัยหรรษา

แล้วปราศรัยระตุบรรดามา   ยังปรีดาผาสุกหรือทุกข์ภัย
ซึ่งเราให้หามาทั้งนี้   จะไปตีดาหากองใหญ่
ระตุทุกคนครอย่านอนใจ   ช่วยเราซึ่งชัยให้ทันการ

ถอดความ ท้าวกะหมังกุหนิงเสด็จขึ้นแทนประทับ เมื่อเห็นพระอนุชาทั้งสอง ซึ่งก็คือ ระตุปา
หยังและระตุประหมัน จึงตรัสเรียกให้มานั่งร่วมกัน แล้วถามสารทุกข์สุกดิบ และบอกว่าที่ให้พระอนุชาทั้งสองมานี้
เพื่อให้ไปช่วยตีเมืองดาหา ให้กษัตริย์ทุกคนครอย่านอนใจ ให้มาช่วยกันซึ่งชัยในการรบครั้งนี้

ความสำคัญของการสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนา มีดังนี้

๑. เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาในวรรณคดีเรื่องอิเหนามากขึ้น
๒. เพื่อให้สามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
๓. นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในระดับที่สูงขึ้น

๔.๒ ด้านทักษะและกระบวนการ (Process)

- ทักษะการอ่าน
- ทักษะการเขียน
- ทักษะการฟัง ดู และพูด
- ทักษะการคิด
- ทักษะการสื่อสาร

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attitude)

- เห็นความสำคัญของการสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนา

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ (๕ นาที)

๑. นักเรียนอ่านตัวอย่างกลอนบทละครจาก เรื่อง อิเหนา ที่ครูนำเสนอบนสไลด์จากโปรแกรมเพาเวอร์
พอยท์ ดังนี้

ครั้นออกมานอกนครเศศ   พระทรงเดชเสร์สร้อยละห้อยให้
เหลียงหลังตั้งตาดูเวียงชัย   ฤทัยวันหนึ่งถึงกัลยา
โอ้อ่าเจ้าดวงยิวหาพี่   ปานนี้จะคร่ำครวญหวนหา
ใครจะปลอบโถมงามสามสุดา   แต่พอพาใจเสร์ราบรรเทาคลาย

หมายเหตุ : เพื่อแก้ไขปัญหาความยุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นในกรณีระบบคอมพิวเตอร์ขัดข้องในห้องมัลติมีเดีย ครู
ติดคำประพันธ์ดังกล่าวบนกระดาน

๒. นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- นักเรียนคิดบทประพันธ์นี้สอดคล้องอารมณ์ใดบ้าง (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เศร้า, คิดถึง)
- นักเรียนรู้ได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : มีคำที่บ่งบอกถึงอารมณ์นั้น เช่น เศร้าสร้อย

ละห้อยให้ คร่ำครวญหวนหา)

- นักเรียนคิดว่าบทประพันธ์นี้มาจากวรรณคดีเรื่องใด (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : อิเหนา)

ขั้นสอน (๓๐ นาที)

๓. นักเรียนฟังหลักการถอดคำประพันธ์ที่ครูนำเสนอบนสไลด์จากโปรแกรมเพาเวอร์พอยท์จากครู
๔. นักเรียนฝึกถอดคำประพันธ์จากบทประพันธ์สนใจร่วมกันกับครู
๕. นักเรียนทำกิจกรรม “ถอดคำประพันธ์หรรษา” ดังนี้
  - ๕.๑ นักเรียนแบ่งเป็น ๘ กลุ่ม โดยเรียงตามลำดับเลขที่
  - ๕.๒ ตัวแทนนักเรียนรับคำประพันธ์ เรื่อง อิเหนา จากครู
  - ๕.๓ นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันถอดคำประพันธ์ที่ครูกำหนดให้ (๕ นาที)
  - ๕.๔ นักเรียนออกมานำเสนอบทประพันธ์ตามที่ได้รับมอบหมายโดยมีเพื่อนในชั้นและครูช่วยกัน

ตรวจสอบความถูกต้อง

๖. นักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนา โดยถามนักเรียนดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการเรียนรู้เรื่องการสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่มีความสำคัญอย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาในวรรณคดีเรื่องอิเหนามากขึ้น ส่งผลให้สามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในระดับที่สูงขึ้น)

ขั้นสรุป (๕ นาที)

๗. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ โดยถามนักเรียน ดังนี้
- วันนี้นักเรียนได้เรียนรู้อะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : การถอดคำประพันธ์เรื่องอิเหนา คำศัพท์ใหม่)

ขั้นวัดผล (เวลา ๑๐ นาที)

๘. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ ๑.๒

๖. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. สไลด์จากโปรแกรมเพาเวอร์พอยท์ เรื่อง ตัวอย่างกลอนบทละครจาก เรื่อง อิเหนา, หลักการถอดคำประพันธ์

๒. กิจกรรม “ถอดคำประพันธ์หรรษา”

๓. แบบฝึกหัดที่ ๑.๒

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
๑. อธิบายเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนา โดยสรุป	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	นักเรียนอธิบายอธิบายเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียนเรื่อง อิเหนาโดยสรุปได้ถูกต้อง โดยผ่านเกณฑ์คุณภาพ ร้อยละ ๗๐
๒. ถอดความบทประพันธ์ และแปลความหมายคำศัพท์ใหม่จาก เรื่อง อิเหนา	- สังเกตพฤติกรรมการนำเสนองานกลุ่ม - ตรวจแบบฝึกหัดที่ ๑.๒	- แบบสังเกตพฤติกรรมการนำเสนองานกลุ่ม - แบบฝึกหัดที่ ๑.๒	- นักเรียนถอดความบทประพันธ์ และแปลความหมายคำศัพท์ใหม่จาก เรื่อง อิเหนาได้ถูกต้อง โดยผ่านเกณฑ์คุณภาพ ร้อยละ ๗๐ - นักเรียนทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอย่างน้อย ร้อยละ ๗๐
๓. เห็นความสำคัญของการสรุปเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนา	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	นักเรียนบอกตระหนักถึงความสำคัญของเรียนรู้ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องอิเหนาได้อย่างน้อย ๑ ข้อ

๘. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก

(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม

จุดประสงค์ข้อที่ ๑ อธิบายเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนาโดยสรุป

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ค่าน้ำหนัก
	๓	๒	๑	๐	
๑. อธิบายเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนาโดยสรุป	อธิบายเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนาโดยสรุปได้ถูกต้องครบถ้วน	อธิบายเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนาโดยขาดไป ๑ ประเด็น	อธิบายเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนาโดยขาดไป ๒ ประเด็นขึ้นไป	ไม่สามารถอธิบายเนื้อหาและคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน เรื่อง อิเหนาโดยสรุปได้	๓

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๘ - ๙	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๖.๓ คะแนนขึ้นไป)
๔ - ๗	พอใช้	
๐ - ๓	ปรับปรุง	

แบบสังเกตพฤติกรรมการนำเสนอผลงานกลุ่ม

จุดประสงค์ข้อที่ ๒ ถอดความบทประพันธ์ และแปลความหมายคำศัพท์ใหม่จาก เรื่อง อิเหนา

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
๑	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
๒	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๓	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
๔	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					
ผลรวมคะแนนทั้งหมด					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๑๘ - ๒๐	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๑๔ คะแนนขึ้นไป)
๑๔ - ๑๗	ดี	
๑๐ - ๑๓	พอใช้	
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง	

แผนการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการรายคาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสตรีศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : ศีกรักอิเหนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓/๘ : การฝึกวิเคราะห์ วิจารณ์

รหัสวิชา ท ๓๑๑๐๑

ภาคเรียนที่ ๒

ปีการศึกษา ๒๕๖๙

เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)

๑. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ม.๔-๖/๒ ดีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

ม.๔-๖/๓ มีมารยาทในการอ่าน

ท ๒.๑ ม.๔-๖/๗ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ม.๔-๖/๘ มีมารยาทในการเขียน

๒. สาระสำคัญ

การฝึกวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนควรฝึกฝนการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจหลักการฝึกวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมมากขึ้น ส่งผลให้สามารถแปลความ ดีความ และแสดงมุมมองความคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนเรื่อง “การวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม” แล้วนักเรียนสามารถ

๑. บอกความหมายและหลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมได้ (K)

๒. วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมได้ (P)

๓. เห็นความสำคัญของเรียนรู้หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม (A)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

ความหมายของการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม

การวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม คือ การแยกแยะเพื่อพิจารณาไตร่ตรอง หาข้อดี ข้อเสีย หาจุดเด่นจุดด้อย หาเหตุผล ในการจะนำไปสู่การวินิจฉัยตัดสินใจ เพื่อประเมินคุณค่าของหนังสือ ในด้านต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง เช่น เพื่อความซาบซึ้ง เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อแนะนำหนังสือ

หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม มีดังนี้

๑. การวิเคราะห์รูปแบบ

- รูปแบบคำประพันธ์

ร้อยแก้ว เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บทความ บทละคร

ร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ ร่าย กลอน

- รูปแบบการดำเนินเรื่อง / ธรรมเนียมนิยมในการแต่ง เช่น วรรณคดีไทยร้อยกรอง จะเริ่มต้นด้วยบทไหว้ครู มีบทชมธรรมชาติ มีบทเปรียบกล่าวถึงการพลัดพรากคร่ำครวญ มีบทอศักรรย์ ตอนท้ายจบลงด้วยคำอธิบายของผู้แต่ง หรือบอกจุดมุ่งหมายในการแต่ง แล้วบอกชื่อผู้แต่ง เป็นต้น

๒. การวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง

- โครงเรื่อง (PLOT) คือเค้าโครงเรื่องซึ่งแสดงปัญหาหรือข้อขัดแย้งภายในเรื่อง เช่น ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับ ความขัดแย้งภายในใจ ของตัวละครเอง

- ตัวละคร (CHARACTERS) คือ ผู้มีบทบาทในเรื่อง อาจเป็น คน สัตว์ อมนุษย์ หรือสิ่งของก็ได้ ต้องวิเคราะห์ลักษณะนิสัยตัวละคร บุคลิกภาพ บทบาทในเรื่อง ความสมจริงของบทบาทและพฤติกรรมเหมาะสม / ประทับใจเพียงใด

- ฉาก (SETTING) คือ สถานที่ และ เวลา รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัวละครที่เรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้น

- กลวิธีการแต่ง (TECHNIQUE) คือกลวิธีในการเสนอเรื่อง / เล่าเรื่อง (เช่น นักเขียนเล่า หรือตัวละครเล่า)

- การใช้ภาษา (LANGUAGE) เป็นลีลา (STYLE) ของผู้เขียนแต่ละคน ในด้านการใช้คำ การใช้โวหารภาพพจน์ และรสวรรณคดี

๑. การใช้คำ (คำมีทั้งที่เป็นความหมายตรง และความหมายแฝง)

๑.๑ การเลือกเสียงของคำ การเลียนเสียงธรรมชาติ

๑.๒ การใช้ลิลิตจังหวะ สียงหนักเบา

๑.๓ การเลือกความหมายของคำให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและลักษณะของร้อย

กรอง การซ้ำคำ การเล่นอักษร การเล่นเสียง

ความสำคัญของเรียนรู้หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม มีดังนี้

๑. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมมากขึ้น

๒. เพื่อให้สามารถแปลความ ตีความ และแสดงมุมมองความคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

๓. เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๔.๒ ด้านทักษะและกระบวนการ (Process)

- ทักษะการอ่าน
- ทักษะการเขียน
- ทักษะการฟัง ดู และพูด
- ทักษะการคิด
- ทักษะการสื่อสาร

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attitude)

- เห็นความสำคัญของเรียนรู้หลักการวิเคราะห์ วิचारณ์วรรณคดีและวรรณกรรม

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ (๕ นาที)

๑. นักเรียนและครูทบทวนเนื้อหาที่เรียนในคาบที่แล้วร่วมกัน

ขั้นสอน (๓๐ นาที)

๑. นักเรียนทำกิจกรรม “เคาะความคิด” โดยมีขั้นตอนในการทำกิจกรรม ดังนี้

- นักเรียนสังเกตคำที่ครูเขียนบนกระดาน และร่วมกันอภิปรายหัวข้อใหญ่ของข้อย่อยเหล่านี้ ว่าควรจะนิยามชื่อว่าอะไร เพราะเหตุใด

๑. จุดมุ่งหมายในการแต่ง
๒. รูปแบบในการแต่ง
๓. เนื้อหาสาระ
๔. กลวิธีในการแต่ง
๕. การใช้ถ้อยคำภาษาในการแต่ง

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๒ คน แล้วส่งตัวแทนออกมาจับสลากหมายเลขที่กลุ่มของตนเองต้องใช้วิเคราะห์บทประพันธ์จากบทเรียนเรื่อง อิเหนา ตอน ตีกะหมังกุหนิง ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่กำหนดไว้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ตามหัวข้อที่ตนเองได้รับ ลงในกระดาษขนาด เอสี่ที่รับจากครู โดยเขียนเลขที่สมาชิกไว้ด้านหลังภายในเวลา ๑๕ นาที

- นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน จากการสุ่มโดยมีครูคอยเพิ่มเติมหากมีส่วนที่ไม่ถูกต้อง

๒. นักเรียนและครูอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการวิเคราะห์ วิचारณ์วรรณคดีและวรรณกรรม โดยถามนักเรียนดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการวิเคราะห์ วิचारณ์วรรณคดีและวรรณกรรมมีความสำคัญอย่างไร (คาดคะเนคำตอบ)

นักเรียน : เพื่อให้เข้าใจหลักการตีวิเคราะห์ วิचारณ์วรรณคดีและวรรณกรรมมากขึ้น ส่งผลให้สามารถแปลความตีความ และแสดงมุมมองความคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้)

ขั้นสรุป (๕ นาที)

๘. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการฝึกวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรม โดยถามนักเรียน ดังนี้

- วันนี้นักเรียนได้เรียนรู้อะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : การฝึกวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีเรื่องอิเหนา)

๖. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. สลากหัวข้อการวิเคราะห์

๒. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
๑. บอกความหมายและหลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรม	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	นักเรียนบอกความหมายและหลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมได้ถูกต้อง โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐
๒. วิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรม	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- นักเรียนวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมได้ถูกต้อง โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐
๓. เห็นความสำคัญของเรียนรู้หลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรม	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้	นักเรียนบอกความสำคัญของเรียนรู้หลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมได้อย่างน้อย ๑ ข้อ

๘. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม

จุดประสงค์ข้อที่ ๑ บอกความหมายและหลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรม

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ค่าน้ำหนัก
	๓	๒	๑	๐	
๑. บอกความหมายและหลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรม	บอกความหมายและหลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมได้ถูกต้องครบถ้วน	บอกความหมายและหลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมโดยขาดไป ๑ ประเด็น	บอกความหมายและหลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมโดยขาดไป ๒ ประเด็นขึ้นไป	ไม่สามารถบอกความหมายและหลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมได้	๓

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๘ - ๙	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๖.๓ คะแนนขึ้นไป)
๔ - ๗	พอใช้	
๐ - ๓	ปรับปรุง	

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

จุดประสงค์ข้อที่ ๒ วิเคราะห์ วิจาร์ณัวรรณคดีและวรรณกรรม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
๑	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
๒	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๓	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
๔	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					
ผลรวมคะแนนทั้งหมด					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๑๘ - ๒๐	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๑๔ คะแนนขึ้นไป)
๑๔ - ๑๗	ดี	
๑๐ - ๑๓	พอใช้	
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง	

แผนการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการรายคาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๓๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : ศีกรักอิเหนา

ปีการศึกษา ๒๕๖๙

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔/๘ : ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และสังเคราะห์ข้อคิด

เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)

๑. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ม.๔-๖/๔ สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

๒. สาระสำคัญ

วรรณศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการแต่งหนังสือ, ศิลปะทางวรรณกรรม, วรรณกรรมที่ถึงขั้นวรรณคดี, หนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดีมีองค์ประกอบ ดังนี้ ๑. ลีลาในการแต่งคำประพันธ์ ๒. เสียงเสนาะในการแต่งคำประพันธ์ ๓. การเลือกสรรถ้อยคำ ๔. การใช้โวหารหรือภาพพจน์ในการแต่งคำประพันธ์ ๕. คุณค่าด้านสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมนักเรียนควรเห็นความสำคัญของการเรียนรู้วรรณศิลป์ในเรื่องที่จะทำให้เข้าใจวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านอย่างถ่องแท้มากขึ้น

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียน เรื่อง วรรณศิลป์ในวรรณคดีอิเหนา ตอน ศีกรักอิเหนา แล้ว นักเรียนสามารถ

- บอกได้ว่าองค์ประกอบของวรรณศิลป์มีอะไรบ้าง
- อธิบายวรรณศิลป์ที่ปรากฏในเรื่องได้
- เห็นความสำคัญของการเรียนรู้วรรณศิลป์ในวรรณคดี

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

วรรณศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการแต่งหนังสือ, ศิลปะทางวรรณกรรม, วรรณกรรมที่ถึงขั้นวรรณคดี, หนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดีมีองค์ประกอบ ดังนี้

- ลีลาในการแต่งคำประพันธ์
- เสียงเสนาะในการแต่งคำประพันธ์
- การเลือกสรรถ้อยคำ
- การใช้โวหารหรือภาพพจน์ในการแต่งคำประพันธ์
- คุณค่าด้านสังคม ประเพณี และวัฒนธรรม

๔.๒ ด้านทักษะและกระบวนการ (Process)

- ทักษะการอ่าน

- ทักษะการเขียน
- ทักษะการฟัง ดู และพูด
- ทักษะการคิด
- ทักษะการสื่อสาร

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attitude)

- เห็นความสำคัญของการเรียนรู้วรรณศิลป์ในวรรณคดี

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ (๑๐ นาที)

๑. นักเรียนและครูสนทนาเรื่อง หัวข้อของวรรณศิลป์ที่ปรากฏในวรรณคดี

ขั้นสอน (๒๕ นาที)

๒. นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่องวรรณศิลป์ที่ครูแจกให้ ภายในเวลา ๑๐ นาที

๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๒ คน ส่งตัวแทนออกมาจับหัวข้อวรรณศิลป์ที่แต่ละกลุ่มต้องวิเคราะห์จากวรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอน ศีกะหมิงกุหนึ่งลงในสมุดของตนเอง ภายในเวลา ๑๐ นาที และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

๔. นักเรียนที่ไม่นำเสนอต้องจดสรุปความรู้ด้านวรรณศิลป์ที่เพื่อนนำเสนอลงในสมุด

ขั้นสรุป(๑๐ นาที)

๖. นักเรียนและครูสรุปเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการเรียน เรื่องวรรณศิลป์ในวรรณคดีอิเหนา ตอน ศีกะหมิงกุหนึ่งโดยตอบคำถาม ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าวรรณศิลป์ที่ปรากฏในวรรณคดีอิเหนาที่โดดเด่น หรือมีคุณค่าที่สุดคือเรื่องใด เพราะอะไร

๖. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. ใบความรู้เรื่อง วรรณศิลป์

๗.การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์ผ่าน
๑. บอกได้ว่าองค์ประกอบของวรรณศิลป์มีอะไรบ้าง	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง
๒. อธิบายวรรณศิลป์ที่ปรากฏในเรื่องได้	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง
	ตรวจผลงาน	เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน	นักเรียนทำผลงานได้ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
๓. เห็นความสำคัญของการเรียนรู้วรรณศิลป์ในวรรณคดี	สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	นักเรียนบอกความสำคัญในการเรียนรู้วรรณศิลป์ในวรรณคดีได้อย่างน้อย ๑ ข้อ

๘. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของคุณผู้สอน

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		๓	๒	๑
๑	นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นโดยสามารถตอบคำถามจากเรื่อง และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน			
๒	นักเรียนมีความตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมการอภิปราย แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียน			
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			
๕	ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน			
รวม				

ลงชื่อ..... (ผู้ประเมิน)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี (๓)	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑๑ – ๑๕ คะแนน
พอใช้ (๒)	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๖ – ๑๐ คะแนน
ปรับปรุง (๑)	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ ๑ – ๕ คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน
แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา สามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ครบถ้วน	มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง สามารถบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องได้บางครั้ง	ไม่มีความสนใจ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำไม่สามารถบอกข้อคิดจากเรื่องได้
๒. ความตั้งใจ	มีความตั้งใจ ไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดัง เวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนเป็นบางครั้ง มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. การตอบคำถามในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ มีการตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง	ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้งตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง	นานๆ ครั้งที่ผู้เรียนจะร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
๔. ความรับผิดชอบ	นักเรียนมีความรับผิดชอบ และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี	นักเรียนมีความรับผิดชอบ และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางคน	นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

<p>๕. ตระหนักเห็น ความสำคัญของเรื่อง ที่เรียน</p>	<p>นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่อง ที่เรียนโดยการตอบ คำถาม แสดงความ คิดเห็น และมีส่วนร่วม</p>	<p>นักเรียนมีการแสดงออก เห็นความสำคัญของเรื่องที่ เรียนโดยการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น แต่ไม่มี ส่วนร่วม</p>	<p>นักเรียนไม่มีการ แสดงออกและไม่เห็น ความสำคัญของเรื่องที่ เรียนโดยการไม่ตอบ คำถาม ไม่แสดงความ คิดเห็น และไม่มีส่วน ร่วม</p>
---	---	---	---

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียน

<p>คุณภาพผลการเรียนรู้</p>	<p>เกณฑ์คุณภาพ</p>
<p>๑. เขียนได้ถูกต้อง สวยงามสื่อความ ตามสิ่งที่กำหนดให้ได้</p>	<p>ระดับ๓สามารถเขียนบรรยายความสัมพันธ์เกี่ยวข้งกันของสิ่งที่ปรากฏ ในภาพได้อย่างสมเหตุสมผลเรียบลำดับเหตุการณ์ถูกต้องลายมือบรรจงอ่านง่ายสะอาดสะกุดคำถูกต้องทุกคำใช้วลีประโยคถูกต้องเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ภาษา</p>
	<p>ระดับ๒สามารถเขียนบรรยายความสัมพันธ์เกี่ยวข้งกันของสิ่งที่ปรากฏ ในภาพได้เรียงลำดับเหตุการณ์ถูกต้องลายมือบรรจงอ่านง่ายสะกุดคำผิดไม่เกิน๑๐ %</p>
	<p>ระดับ๑สามารถเขียนบรรยายสิ่งที่ปรากฏในภาพได้เรียงลำดับเหตุการณ์ยัง สับสนวุ่นเป็นบางตอนลายมืออ่านค่อนข้างยากสะกุดคำผิดไม่เกิน ๒๐ %</p>

	<p>ระดับ๐เขียนบรรยายภาพไม่ได้หรือเขียนได้แต่ไม่สัมพันธ์กับภาพ</p> <p>เรียงลำดับเหตุการณ์สับสนวุ่นวายจับใจความไม่ได้สะกดคำผิดมากกว่า ๒๐ %</p>
<p>๒. ตระหนักในความจำเป็นของการเขียนเพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวันและการมีลายมือที่สวยงาม</p>	<p>ระดับ๓บอกประโยชน์ยกตัวอย่างการเขียนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน</p> <p>ได้ถูกต้องวางท่าทางการเขียนได้อย่างเหมาะสมถูกต้องสม่ำเสมอ</p>
	<p>ระดับ๒บอกประโยชน์ยกตัวอย่างการเขียนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน</p> <p>ได้ถูกต้องวางท่าทางการเขียนตามคำแนะนำได้</p>
	<p>ระดับ๑บอกประโยชน์ยกตัวอย่างการเขียนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้ วางท่าทางการเขียนยังไม่ถูกต้อง</p>
	<p>ระดับ๐ไม่สามารถบอกประโยชน์ยกตัวอย่างการเขียนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้ท่าทางการเขียนไม่ถูกต้อง</p>
<p>๓. สามารถใช้การเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้</p>	<p>ระดับ๓เขียนข้อความบอกความต้องการอารมณ์ความรู้สึกของตนเองเขียนแนะนำตนเองและจัดบันทึกคำพูดต่างๆได้ดีมาก</p>
	<p>ระดับ๒เขียนแนะนำตนเองจัดบันทึกบอกความต้องการอารมณ์ความรู้สึกได้ดี</p>
	<p>ระดับ๑เขียนแนะนำตนเองหรือจัดบันทึกคำพูดต่างๆหรือบอกความต้องการได้บ้าง</p>
	<p>ระดับ๐เขียนแนะนำตนเองหรือจัดบันทึกคำพูดต่างๆไม่ได้หรือไม่ได้ความ</p>

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	ช่วงคะแนนระดับคุณภาพ
<p>เกณฑ์การผ่านตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป</p> <p>สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน</p> <p>ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน</p> <p>(.....)</p>	<p>๑๑ - ๑๒ ดีมาก</p> <p>๙ - ๑๐ดี</p> <p>๗ - ๘พอใช้</p> <p>๕ - ๖ ควรปรับปรุง</p> <p>๓ - ๔ ตก</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการรายคาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๓๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : ศีกรักอิเหนา

ปีการศึกษา ๒๕๖๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕/๘ : การท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยาน

เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)

๑. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๖ ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง

๒. สาระสำคัญ

บทอาขยาน หมายถึง บทท่องจำที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนท่องจำ นักเรียนควรได้เรียนรู้บทอาขยานที่มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์และคติชีวิต เพื่อให้สามารถจดจำบทประพันธ์ที่มีความไพเราะให้คติสอนใจ เกิดความซาบซึ้ง เห็นความงามและคุณค่าของภาษาและวรรณคดีไทยอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การรักษา ช่วยกล่อมเกลาคิดใจให้นำไปสู่ความดีงาม และสามารถนำไปกล่าวอ้างได้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนเรื่อง “การท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยาน” แล้วนักเรียนสามารถ

- อธิบายความเป็นมาและจุดประสงค์ของการท่องบทอาขยานได้ (K)
- ท่องจำ บอกคุณค่าบทอาขยาน และนำไปอ้างอิงได้ถูกต้องเหมาะสมได้ (P)
- ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องจำบทอาขยาน (A)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

ความเป็นมาของบทอาขยาน มีดังนี้

การท่องอาขยานเป็นการท่องบทร้อยกรองที่ไพเราะ ซึ่งตัดตอนมาจากหนังสือวรรณคดี โดยนำมาท่องประมาณ ๓ - ๔ หน้า แต่เมื่อมีประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔ จนถึงหลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๓๓ ในทุกหลักสูตรที่กล่าวมามีได้ระบุให้ชัดเจนเกี่ยวกับการท่องบทอาขยาน จึงเป็นสาเหตุให้การท่องบทอาขยานเริ่มลดน้อยลงไป จนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๓๘ จึงได้มีการกำหนดให้ท่องบทอาขยานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ก็ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควรกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายกำหนดให้มีการท่องบทอาขยานอย่างจริงจังในสถานศึกษา ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๒ เป็นต้นมา ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสท่องจำบทร้อยกรองที่มีความไพเราะ ให้คติสอนใจ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้ง เห็นความงามของภาษา และเห็นคุณค่าของภาษาและวรรณคดี

ไทย ที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติที่ควรค่าแก่การรักษาและสืบสานให้คงอยู่ตลอดไป รวมทั้งยังช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้เข้าไปสู่การดำเนินชีวิตที่ดั่งงามอีกด้วย

จุดประสงค์ในการท่องบทอาขยาน

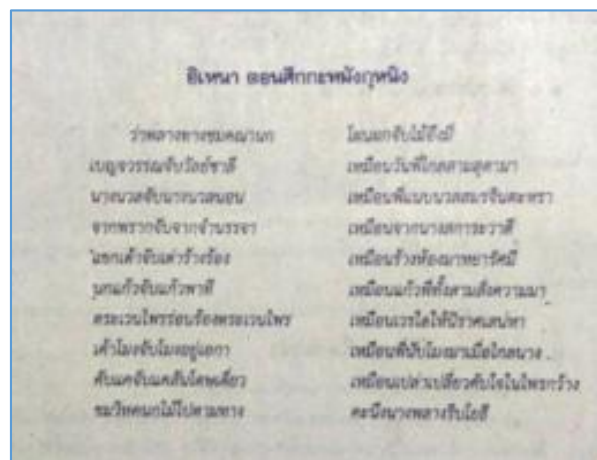
๑. เพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย และซาบซึ้งในความไพเราะของบทร้อยกรอง

๒. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน

๓. เพื่อให้เป็นสื่อส่งเสริมจิตสำนึกทางวัฒนธรรมร่วมกันของคนในชาติ

๔. เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางการแต่งบทประพันธ์ของนักเรียน

บทอาขยานบทหลักเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง จากหนังสือวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หน้า 246 ดังตัวอย่าง

ความสำคัญของเรียนรู้ เรื่อง การท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยาน มีดังนี้

๑. สามารถจดจำบทประพันธ์ที่มีความไพเราะให้คติสอนใจ เกิดความซาบซึ้ง และ
๒. เห็นความงามและคุณค่าของภาษาและวรรณคดีไทย
๓. ช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้เข้าไปสู่ความดีงาม
๔. สามารถนำไปกล่าวอ้างได้

๔.๒ ด้านทักษะและกระบวนการ (Process)

- ทักษะการอ่าน
- ทักษะการฟัง ดู และพูด
- ทักษะการคิด
- ทักษะการสื่อสาร

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attitude)

- ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องจำบทอาขยาน

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ (๕ นาที)

๑. นักเรียนดูวีดิทัศน์การท่องบทอาขยาน จาก <https://www.youtube.com/watch?v>

=FxlJH9cjLWU ดังตัวอย่าง

๒. นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- นักเรียนได้ดูและฟังอะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : นักเรียนกำลังท่องบทอาขยาน นักเรียนกำลังท่องบทร้อยกรอง)

หมายเหตุ : เพื่อแก้ไขปัญหาความยุ่งยากที่อาจจะเกิดขึ้น กรณีนักเรียนไม่เคยมีประสบการณ์การฟังบทอาขยานดังกล่าว ครูใช้คำถามกระตุ้นเพิ่มเติม

- นักเรียนเคยท่องบทอาขยานหรือไม่ (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เคย / ไม่เคย)

ขั้นสอน (๔๐ นาที)

๓. นักเรียนฟังประวัติและความเป็นมาของการท่องบทอาขยานจากครู

๔. นักเรียนท่องบทอาขยานเรื่อง **อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง** ตามครู จากนั้นนักเรียนฝึกท่องด้วยตนเอง

๕. นักเรียนทำกิจกรรม “อาขยานศาสตร์วรรณศิลป์” โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๕.๑ นักเรียนแบ่งออกเป็น ๖ กลุ่ม กลุ่มละ ๖ คน

๕.๒ นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาคำถามที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เหมาะสมสำหรับท่องเป็นบทอาขยานหรือไม่อย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เหมาะสม เพราะ มีความไพเราะ โดดเด่นด้านวรรณศิลป์ และเนื้อหา)

- บทอาขยานเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง มีความโดดเด่นด้านวรรณศิลป์อย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : มีการเล่นเสียง เล่นคำ ตอบคำถามโดยมีการยกตัวอย่างประกอบ)

๕.๓ ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอแนวคิดหน้าชั้นเรียน

๖. นักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยาน โดยถามนักเรียนดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการเรียนรู้การท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานมีความสำคัญอย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เพื่อให้สามารถจดจำบทประพันธ์ที่มีความไพเราะให้คติสอนใจ เกิดความซาบซึ้ง เห็นความงามและคุณค่าของภาษาและวรรณคดีไทยอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การรักษา ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจให้น่าไปสู่ความดีงาม และสามารถนำไปกล่าวอ้างได้

ขั้นสรุป (๕ นาที)

๗. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยาน โดยถามนักเรียน ดังนี้

- วันนี้นักเรียนได้เรียนรู้อะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : การท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยาน จุดประสงค์และความเป็นมาของบทอาขยาน)

ขั้นวัดผล

๑๔. นักเรียนท่องจำบทอาขยานเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง รายบุคคล นอกเวลาเรียน โดยให้เวลาในการท่องจำภายในระยะเวลา ๑ เดือน

๖. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. วิดิทัศน์การท่องบทอาขยาน จาก <https://www.youtube.com/watch?v=FxIJH9cLWU>

๒. กิจกรรม “อาขยานศาสตร์วรรณศิลป์”

๓. บทอาขยานเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง จากหนังสือวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ที่ 4

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
๑. อธิบายความเป็นมาและจุดประสงค์ของการท่องบทอาขยาน	สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	นักเรียนอธิบายความเป็นมาและจุดประสงค์ของการท่องบทอาขยาน โดยผ่านเกณฑ์คุณภาพ ร้อยละ ๗๐
๒. ท่องจำและบอกคุณค่าและนำไปอ้างอิงได้ถูกต้องเหมาะสม	- สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม	- นักเรียนท่องจำและบอกคุณค่าและนำไปอ้างอิงได้ถูกต้องเหมาะสมได้ถูกต้อง โดยผ่านเกณฑ์คุณภาพ ร้อยละ ๗๐
๓. ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องจำบทอาขยาน	- สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมการเรียนและผลการเรียนรู้ - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- นักเรียนบอกความสำคัญของการท่องจำบทอาขยานได้อย่างน้อย ๑ ข้อ - ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ร้อยละ ๗๐

๘. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม

จุดประสงค์ข้อที่ ๑ อธิบายความเป็นมาและจุดประสงค์ของการท่องเที่ยวอาชยาน

จุดประสงค์ข้อที่ ๒ ท่องจำและบอกคุณค่าบท่องเที่ยวอาชยานและนำไปอ้างอิงได้ถูกต้องเหมาะสม

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ค่าน้ำหนัก
	๓	๒	๑	๐	
๑. อธิบายความเป็นมาและจุดประสงค์ของการท่องเที่ยวอาชยาน	อธิบายความเป็นมาและจุดประสงค์ของการท่องเที่ยวอาชยานได้ถูกต้องครบถ้วน	อธิบายความเป็นมาและจุดประสงค์ของการท่องเที่ยวอาชยานโดยขาดไป ๑ ประเด็น	อธิบายความเป็นมาและจุดประสงค์ของการท่องเที่ยวอาชยานโดยขาด ๒ ประเด็นขึ้นไป	ไม่สามารถอธิบายความเป็นมาและจุดประสงค์ของการท่องเที่ยวอาชยานได้	๓
๒. ท่องจำและบอกคุณค่าบท่องเที่ยวอาชยานและนำไปอ้างอิงได้ถูกต้องเหมาะสม	ท่องจำและบอกคุณค่าบท่องเที่ยวอาชยานและนำไปอ้างอิงได้ถูกต้องเหมาะสมครบถ้วน	ท่องจำหรือบอกคุณค่าบท่องเที่ยวอาชยานและนำไปอ้างอิงได้ถูกต้องเหมาะสม	ท่องจำหรือบอกคุณค่าบท่องเที่ยวอาชยานและนำไปอ้างอิงได้ในบางประเด็น	ไม่สามารถท่องจำและบอกคุณค่าบท่องเที่ยวอาชยานและนำไปอ้างอิงได้	๓

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๑๖ - ๑๘	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๑๒.๖ คะแนนขึ้นไป)
๑๒ - ๑๕	ดี	
๘ - ๑๑	ปานกลาง	
๔ - ๗	พอใช้	
๐ - ๓	ปรับปรุง	

แบบสังเกตพฤติกรรมการนำเสนองานกลุ่ม

จุดประสงค์ข้อที่ ๓ ตระหนักถึงความสำคัญของการทอ้งจำบทอชยอน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ลงในช่องที่ตรง

กับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
๑	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
๒	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๓	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
๔	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					
ผลรวมคะแนนทั้งหมด					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๑๘ - ๒๐	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๑๔ คะแนนขึ้นไป)
๑๔ - ๑๗	ดี	
๑๐ - ๑๓	พอใช้	
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง	

แผนการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการรายคาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๓๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : ศีกรักอิเหนา

ปีการศึกษา ๒๕๖๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖/๘ : การอ่านบทร้อยแก้ว

เวลา ๓ คาบ (๑๕๐ นาที)

๑. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

ม.๔-๖/๔ มีมารยาทในการอ่าน

๒. สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยแก้ว คือ การอ่านที่ผู้อ่านเปล่งเสียงออกมาให้ผู้อื่นได้ยินเป็นถ้อยคำ ประโยค หรือเรื่องราว นักเรียนควรเรียนรู้และฝึกฝนการอ่านออกเสียงอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่อ่านเร็วหรือช้าเกินไป มีความดังที่เหมาะสม ถูกต้องตามอักขระวิธี แบ่งวรรคตอนในการอ่านให้ถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องราว ทำให้ผู้ฟังรับทราบและเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดสื่อสาร เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องในการอ่าน และตระหนักถึงข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนเรื่อง “การอ่านบทร้อยแก้ว” แล้วนักเรียนสามารถ

๑. บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยแก้ว ได้ (K)
๒. อ่านบทร้อยแก้วได้อย่างถูกต้อง ไพเราะและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน (P)
๓. เห็นความสำคัญของการอ่านบทร้อยแก้ว (A)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

ความหมายของบทร้อยแก้ว มีดังนี้

บทร้อยแก้ว คือ ความเรียงที่สละสลวยแต่งโดยไม่มีกฎเกณฑ์บังคับอย่างร้อยกรอง ใช้ถ้อยคำเหมือนภาษาพูด ภาษาเขียนที่ใช้กันทั่วไป

หลักการอ่านบทร้อยแก้ว มีดังนี้

๑. ก่อนอ่านควรศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจ เพื่อแบ่งวรรคตอน
๒. อ่านให้คล่อง และเสียงดังพอเหมาะกับสถานที่และจำนวนผู้ฟัง
๓. อ่านให้คล่องและถูกต้องตามอักขระวิธี โดยเฉพาะ ร ล คำควบกล้ำต้องออกเสียงให้ชัดเจน
๔. เน้นเสียงและถ้อยคำ ตามน้ำหนักความสำคัญของใจความ ใช้เสียงและจังหวะให้เป็นไปตามเนื้อเรื่อง เช่น ดู อ่อนหวาน จริงจัง ฯลฯ
๕. อ่านออกเสียงให้เหมาะสมกับประเภทของเรื่อง เช่น ถ้าอ่านเรื่องที่ให้ข้อเท็จจริงทั่วไป จะอ่าน

ออกเสียงธรรมดาให้ชัดเจน

๖. ในระหว่างที่อ่าน ควรกวาดสายตามองตัวอักษร สลับกับการเงยหน้าขึ้นมาสบตาผู้ฟัง ในลักษณะที่เหมาะสม และดูเป็นธรรมชาติ

๗. ถ้าอ่านในที่ประชุม ต้องยืนทรงตัวในท่าทางที่สง่า มือที่จับกระดาษอยู่ในท่าทางที่เหมาะสม ไม่เกร็ง ไม่ยกกระดาษ หรือเอกสารบังหน้า หรือไม่ถือไว้ต่ำเกินไปจนต้องก้มลง

ความสำคัญการฝึกอ่านบทร้อยแก้ว มีดังนี้

๑. ทำให้สามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

๒. ทำให้สามารถจดจำสิ่งที่อ่านได้

๓. ทำให้สามารถสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๔. เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมคล้อยตามไปกับเรื่องราวหรือรสประพันธ์ที่อ่าน

๔.๒ ด้านทักษะและกระบวนการ (Process)

- ทักษะการอ่าน
- ทักษะการฟัง ดู และพูด
- ทักษะการคิด
- ทักษะการสื่อสาร

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attitude)

- เห็นความสำคัญของการอ่านบทร้อยแก้ว

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ (๕ นาที)

๑. นักเรียนสนทนากับครูเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านในชีวิตประจำวัน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงของวัยรุ่นในปัจจุบัน

๒. นักเรียนเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการอ่านออกเสียงที่ไม่ถูกต้อง พร้อมยกตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขประกอบด้วย

ขั้นสอน (๓๐ นาที)

๓. นักเรียนฟังครูอธิบายเกี่ยวกับปัญหาในการอ่านออกเสียงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า การอ่านออกเสียง เป็นการใช้ทักษะทางภาษาผ่านกระบวนการอ่านเพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน

๔. นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับการอ่านบทร้อยแก้ว จากหนังสือหลักภาษาและการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แล้วเขียนสรุปตามความเข้าใจในสมุด

๕. นักเรียนทำกิจกรรม “ร้อยแก้วร้อยรัก” ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๕.๑ นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม กลุ่มละ ๖ คน

๕.๒ ตัวแทนนักเรียนรับบทอ่านบทร้อยแก้วจากครู

๕.๓ นักเรียนฝึกอ่านบทร้อยแก้วที่ได้รับ ๕ นาที

๕.๔ นักเรียนออกมานำเสนอการอ่านออกเสียงหน้าชั้นเรียน

๕.๕ เพื่อนและครูสังเกตการอ่านออกเสียงของแต่ละกลุ่ม และให้ข้อเสนอแนะในจุดที่มีความบกพร่อง แล้วครูอ่านให้นักเรียนฟังเป็นตัวอย่าง

๖. นักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการฝึกอ่านบทร้อยแก้ว โดยถามนักเรียน ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการฝึกอ่านบทร้อยแก้วมีความสำคัญอย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : ทำให้สามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง / ทำให้สามารถจดจำสิ่งที่อ่านได้ / ทำให้สามารถสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ / เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมคล้อยตามไปกับเรื่องราว)

ขั้นสรุป (๕ นาที)

๗. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการฝึกอ่านบทร้อยแก้ว โดยถามนักเรียน ดังนี้

- วันนี้นักเรียนได้เรียนรู้อะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : วิธีการฝึกอ่านบทร้อยแก้ว ความรู้เกี่ยวกับการอ่านบทร้อยกรองรูปแบบต่าง ๆ)

ขั้นวัดผล (เวลา ๑๐ นาที)

๘. นักเรียนรับการประเมินการอ่านบทร้อยแก้ว

๖. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือหลักภาษาและการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. กิจกรรม “ร้อยแก้วร้อยรัก”

๓. บทอ่านร้อยแก้ว เรื่อง ทำด้วยมือ

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
๑. บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยแก้วได้	สังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม	นักเรียนบอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยแก้วได้ถูกต้อง โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐
๒. อ่านบทร้อยแก้วได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	สังเกตพฤติกรรม การอ่านบทร้อยกรอง	แบบสังเกตพฤติกรรม การอ่านบทร้อยกรอง	นักเรียนอ่านบทร้อยแก้วได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐
๓. เห็นความสำคัญของการอ่านบทร้อยแก้ว	สังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม	แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้	นักเรียนบอกความสำคัญของการอ่านบทร้อยแก้วได้อย่างน้อย ๑ ข้อ

๘. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม

จุดประสงค์ข้อที่ ๑ บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยแก้ว ได้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ค่าน้ำหนัก
	๓	๒	๑	๐	
๑. บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยแก้วประเภทต่าง ๆ ได้	บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยแก้วประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้องครบถ้วน	บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยแก้วประเภทต่าง ๆ ได้โดยขาดไป ๑ ประเด็น	บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยแก้วประเภทต่าง ๆ ได้โดยขาด ๒ ประเด็นขึ้นไป	ไม่บอกสามารถบอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยแก้วได้	๓

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๘ - ๙	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๖.๓ คะแนนขึ้นไป)
๕ - ๗	พอใช้	
๐ - ๓	ปรับปรุง	

แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านบทร้อยกรอง

จุดประสงค์ข้อที่ ๒ อ่านบทร้อยแก้วได้อย่างถูกต้อง ไพเราะและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
๑	<u>อ่านถูกต้องตามลักษณะเนื้อเรื่อง</u>				
๒	<u>อ่านออกเสียงอักขระ เช่น ร ล คำควบกล้ำให้ชัดเจน</u>				
๓	<u>อ่านออกเสียงดังให้ผู้ฟังได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป</u>				
๔	<u>มีศิลปะในการใช้น้ำเสียง การเว้นจังหวะ</u>				
รวม					
ผลรวมคะแนนทั้งหมด					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๑๘ - ๒๐	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๑๔ คะแนนขึ้นไป)
๑๔ - ๑๗	ดี	
๑๐ - ๑๓	พอใช้	
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง	

ใบงาน บทอ่านร้อยแก้ว เรื่อง ทำด้วยมือ

คำชี้แจง: ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้วให้ถูกต้องตามหลักการอ่านร้อยแก้ว

บทอ่านร้อยแก้ว เรื่อง ทำด้วยมือ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการทรงงานแทบจะทุกพื้นที่ พระราชทานสัมภาษณ์ในรายการวิทยุพุดจาประสาช่าง ทางสถานีวิทยุ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นเรื่องของการคิดและทำด้วยตนเอง อย่างมาก การที่ท่านใช้งานต่างๆ ก็ทราบว่ามันไม่ต้องการบริการจากเราเท่าไร แต่ท่านพยายามสอน ให้รู้จักทำอะไรด้วยตนเอง/

ตอนนั้น ท่านให้ตำราเกี่ยวกับแหล่งน้ำเป็นภาษาอังกฤษ ให้มาแปลเป็นภาษาไทย พอดีมีเพื่อน คนหนึ่งเป็นวิศวกรมาเจอเข้า บอกว่า โห่เฮ้ย! แปลให้แป็บเดียว ง่ายนิดเดียว เขาแปลเสร็จ พิมพ์เสร็จเรียบร้อยไปถวายให้ได้ แทนที่จะได้ตีที่หางานมาถวาย ทำเสร็จกลับโดนกริ้วว่า รู้สึกว่าจะมีบุญเกินไปหน่อย มีบุญในทางไม่ดี ระวัง อีกหน่อยจะไม่มีบุญ คือ ท่านต้องการให้ทำด้วยตัวเอง ไม่ใช่ว่ามีบุญ พอทำอะไรมีคนมาช่วยตลอดเวลา เพราะท่านเอง ทำทุกอย่างด้วยมือ การทำอะไรด้วยมือได้ ไม่ใช่หมายความว่า มือทำเอง มันมาจากสมอง สมองสั่งให้มือทำ จึงจะทำได้ งานช่าง คือ งานที่ผนวกกันระหว่างสมองกับมือ เพราะฉะนั้นต้องทำเอง ชีตเอง ลูบคลำมันไป แล้วมันจะได้จากมือที่ลูบคลำ จากตาที่ดู ย้อนกลับมาสมองทำให้คิดอะไรขึ้นมาได้

เฉลย ใบงาน บทอ่านร้อยแก้ว เรื่องทำด้วยมือ

บทอ่านร้อยแก้ว เรื่องทำด้วยมือ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี/ ซึ่งตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว/ ในการทรงงานแทบจะทุกพื้นที่/ พระราชทานสัมภาษณ์/ ในรายการวิทยุพุดจากระสาช่าง/ ทางสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า/ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว/ ทรงเน้นเรื่องของการคิดและทำด้วยตนเองอย่างมาก/ การที่ท่านใช้งานต่างๆ ก็ทราบว่าเป็น/ ท่านไม่ต้องการบริการจากเราเท่าไร/ แต่ท่านพยายามสอนให้รู้จักทำอะไรด้วยตนเอง/

ตอนนั้น ท่านให้ตำราเกี่ยวกับแหล่งน้ำเป็นภาษาอังกฤษ/ ให้มาแปลเป็นภาษาไทย/พอดีมีเพื่อนคนหนึ่งเป็นวิศวกรมาเจอเข้า/ บอกว่า โธ่เอ๊ย! / แปลให้แป็บเดียว ง่ายนิดเดียว / เขาแปลเสร็จ/ พิมพ์เสร็จเรียบร้อยไปถวายให้ได้/ แทนที่จะได้ดีที่หางานมาถวาย/ ทำเสร็จกลับโดนกริ้วว่า/ รู้สึกว่าจะมีบุญเกินไปหน่อย/ มีบุญในทางไม่ดี/ ระวัง อีกหน่อยจะไม่มีบุญ/ คือ ท่านต้องการให้ทำด้วยตัวเอง/ ไม่ใช่ว่ามีบุญ/ พอทำอะไรมีคนมาช่วยตลอดเวลา/ เพราะท่านเอง ทำทุกอย่างด้วยมือ/ การทำอะไรด้วยมือได้/ ไม่ใช่หมายความว่า มือทำเอง/ มันมาจากสมอง/ สมองสั่งให้มือทำ จึงจะทำได้/ งานช่าง คือ งานที่ผนวกกันระหว่างสมองกับมือ/ เพราะฉะนั้นต้องทำเอง/ ชีตเอง ลูบคลำมันไป/ แล้วมันจะได้จากมือที่ลูบคลำ/ จากตาที่ดู/ ย้อนกลับมาสมอง/ ทำให้คิดอะไรขึ้นมาได้/

แผนการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการรายคาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๓๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : ศีกรักอิเหนา

ปีการศึกษา ๒๕๖๙

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗/๘ : การอ่านบทร้อยกรอง

เวลา ๓ คาบ (๑๕๐ นาที)

๑. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

ม.๔-๖/๙ มีมารยาทในการอ่าน

๒. สาระสำคัญ

บทร้อยกรอง คือ คำประพันธ์ หรือหนังสือที่แต่งตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ นักเรียนควรฝึกฝนการอ่านบทร้อยกรอง โดยการอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน และมีลีลาการอ่านเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง ทำให้เกิดความคล้อยตามไปกับเรื่องราว หรือบทประพันธ์ที่อ่าน

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนเรื่อง “การอ่านบทร้อยกรอง” แล้วนักเรียนสามารถ

- บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้ (K)
- อ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ (P)
- เห็นความสำคัญของการอ่านบทร้อยกรอง (A)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

ความหมายของบทร้อยกรอง มีดังนี้

บทร้อยกรอง คือ คำประพันธ์ หรือหนังสือที่แต่งตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ มีการอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน และมีลีลาการอ่านเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง ทำให้เกิดความคล้อยตามไปกับเรื่องราว หรือบทประพันธ์ที่อ่าน

หลักการอ่านบทร้อยกรอง มีดังนี้

๑. ศึกษาลักษณะบังคับของคำประพันธ์ เช่น การแบ่งจังหวะจำนวนคำสัมผัสเสียง วรรณยุกต์ เสียงหนักเบา เป็นต้น

๒. อ่านให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์

๓. อ่านออกเสียง ร ล คำควบกล้ำให้ชัดเจน

๔. อ่านออกเสียงดังให้ผู้ฟังได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป

๕. คำที่รับสัมผัสกันต้องอ่านเน้นเสียงให้ชัดเจน ถ้าเป็นสัมผัสนอกต้องทอดเสียงให้มีจังหวะยาวกว่า

ธรรมดา

๖. มีศิลปะในการใช้เสียง เอื้อนเสียง และทอดจังหวะให้ซาจวบจบ

ความสำคัญการอ่านบทร้อยกรอง มีดังนี้

๑. เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง
๒. เพื่อให้เกิดความคล้อยตามไปกับเรื่องราว หรือบทประพันธ์ที่อ่าน
๓. ผู้ฟังได้รับความไพเราะและเกิดความซาบซึ้ง
๔. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๕. จดจำบทร้อยกรองได้รวดเร็วแม่นยำ
๖. ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจให้เป็นคนอ่อนโยน
๗. ช่วยสืบทอดวัฒนธรรมในการอ่านทำนองเสนาะไว้เป็นมรดกของชาติ

๔.๒ ด้านทักษะและกระบวนการ (Process)

- ทักษะการอ่าน
- ทักษะการฟัง ดู และพูด
- ทักษะการคิด
- ทักษะการสื่อสาร

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attitude)

- เห็นความสำคัญของการอ่านบทร้อยกรอง

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ (๕ นาที)

๑. นักเรียนรับชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับพระราชพิธีกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=RCmlbsNDrfk> ดังตัวอย่าง

๒. นักเรียนรับฟังการอธิบายเชื่อมโยงจากครูให้นักเรียนเข้าใจว่า การเสด็จพระราชดำเนินของพระมหากษัตริย์ไทยนับแต่โบราณกาลนอกจากการเสด็จพระราชดำเนินทางบก ที่เรียกว่า "พยุหยาตราสถลมารค" แล้วการเสด็จพระราชดำเนินทางน้ำ คือ "พยุหยาตราทางชลมารค" ก็เป็นเส้นทางการคมนาคมที่สำคัญยิ่ง ตั้งแต่ครั้งสมัยสุโขทัยเป็นราชธานีของไทยเรา การเห็นเรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค จึงนับว่าเป็นศิลปะการอ่านคำประพันธ์ประเภทหนึ่ง

ขั้นสอน (๓๐ นาที)

๓. นักเรียนช่วยกันบอกคุณสมบัติของผู้ที่จะอ่านบทร้อยกรองได้ดีว่าจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง
๔. นักเรียนฟังความรู้เกี่ยวกับการอ่านบทร้อยกรองบนสไลด์โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์ จากครู
๕. นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการอ่าน จากหนังสือเรียน
๖. ครูอธิบายวิธีการอ่านทำนองเสนาะให้เกิดความไพเราะยิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการทอดเสียง การครวญเสียง การหลบเสียง และการกระแทกเสียง แล้วเลือกบทประพันธ์ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิธีการอ่านมาเป็นตัวอย่างให้นักเรียนฝึกอ่าน เช่น

ถึงต้องง้าวหลาวแหลนสักแสนเล่ม
แต่ต้องตาพาใจอาลัยวรรณ

ให้ติดเต็มตัวจุดพอดหลุดถอน
สุดจะถอนทิ้งขว้างเสียกลางคัน

สิ่งใดในโลกล้วน
คงแต่บาปบุญยัง
คือเงาติดตัวตรึง
ตามแต่บุญบาปแล้ว

อนิจจัง
เที่ยงแท้
ตรึงแน่น อยู่หนา
ก่อเกื้อรักษา

๗. นักเรียนแบ่งออกเป็น ๙ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการอ่านร้อยกรองประเภทต่าง ๆ จากหนังสือเรียน และสื่ออินเทอร์เน็ต โดยให้แต่ละคนเลือก หรือจับสลาก บทร้อยกรองกลุ่มละ ๑ ชนิด ดังนี้

- การอ่านกลอนสุภาพ
- การอ่านกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘
- การอ่านโคลงสี่สุภาพ
- การอ่านอินทริชเชียรฉันท์ ๑๑ วสันตดิถีฉันท์ ๑๔
- การอ่านร่ายยาว ร่ายสุภาพ

๘. ให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้และฝึกอ่านบทร้อยกรองที่ได้รับมอบหมาย

๙. ให้นักเรียนที่ได้รับมอบหมายการอ่านบทร้อยกรองชนิดเดียวกันรวมกลุ่ม เพื่อฝึกซ้อมการอ่านบทร้อยกรองจนเกิดความชำนาญ โดยมีครูคอยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการอ่านอย่างถูกต้อง

๑๐. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านบทร้อยกรองชนิดที่ตนได้รับมอบหมาย และฝึกซ้อมการอ่านให้ถูกต้อง และมีความไพเราะ

๑๑. นักเรียนนำเสนอการอ่านบทร้อยกรองที่ตนได้รับหน้าชั้นเรียน

๑๒. นักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการฝึกอ่านบทร้อยกรอง โดยถามนักเรียน ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการฝึกอ่านบทร้อยกรองมีความสำคัญอย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง / เพื่อให้เกิดความคล้อยตามไปกับเรื่องราว หรือบทประพันธ์ที่อ่าน / ผู้ฟังได้รับความ

ไพเราะและเกิดความซาบซึ้ง / เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน / จดจำบทร้อยกรองได้รวดเร็วแม่นยำ ช่วยกล่อม
 เกลาจิตใจให้เป็นคนอ่อนโยน / ช่วยสืบทอดวัฒนธรรมในการอ่านทำนองเสนาะไว้เป็นมรดกของชาติ)

ขั้นสรุป (๕ นาที)

๑๓. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการฝึกอ่านบทร้อยกรอง โดยถามนักเรียน ดังนี้

- วันนี้นักเรียนได้เรียนรู้อะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : วิธีการฝึกอ่านบทร้อยกรอง ความรู้เกี่ยวกับ
 บทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ)

ขั้นวัดผล (เวลา ๑๐ นาที)

๑๔. นักเรียนรับการประเมินการอ่านบทร้อยกรอง

๖. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. วีดิทัศน์เกี่ยวกับพระราชพิธีกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=RCmlbsNDrfk>

๒. สไลด์ความรู้เกี่ยวกับการอ่านบทร้อยกรองบนโปรแกรมเพาเวอร์พอยท์

๓. หนังสือความรู้เกี่ยวกับบทร้อยกรอง

๔. ความรู้เกี่ยวกับการอ่านบทร้อยกรอง จากสื่ออินเทอร์เน็ต

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่จะวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
๑. บอกความหมายและ หลักการอ่านบทร้อย กรองประเภทต่าง ๆ ได้	สังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม	นักเรียนบอกความหมายและ หลักการอ่านบทร้อยกรอง ประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้อง โดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐
๒. อ่านบทร้อยกรอง ประเภทต่าง ๆ ได้ อย่างถูกต้อง ไพเราะ	สังเกตพฤติกรรม การอ่านบทร้อย กรอง	แบบสังเกตพฤติกรรม การอ่านบทร้อยกรอง	นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง ประเภทต่าง ๆ ได้อย่าง ถูกต้อง ไพเราะ โดยผ่าน เกณฑ์ร้อยละ ๗๐
๓. เห็นความสำคัญ ของการอ่านบทร้อย กรอง	สังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม	แบบบันทึกผลการ จัดการเรียนรู้ด้าน พฤติกรรมนักเรียน และผลการเรียนรู้	นักเรียนบอกความสำคัญของ การอ่านบทร้อยกรองได้อย่าง น้อย ๑ ข้อ

๘. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม

จุดประสงค์ข้อที่ ๑ บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ค่าน้ำหนัก
	๓	๒	๑	๐	
๑. บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้	บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้องครบถ้วน	บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้โดยขาดไป ๑ ประเด็น	บอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้โดยขาดไป ๒ ประเด็นขึ้นไป	ไม่บอกสามารถบอกความหมายและหลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้	๓

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๘ - ๙	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๖.๓ คะแนนขึ้นไป)
๕ - ๗	พอใช้	
๐ - ๓	ปรับปรุง	

แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านบทร้อยกรอง

จุดประสงค์ข้อที่ ๒ อ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
๑	อ่านถูกต้องตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์				
๒	อ่านออกเสียงอักขระ เช่น ร ล คำควบกล้ำให้ชัดเจน				
๓	อ่านออกเสียงดังให้ผู้ฟังได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป				
๔	มีศิลปะในการใช้เสียง เอื้อนเสียง และทอดจังหวะให้เข้าใจจนจบ บท				
รวม					
ผลรวมคะแนนทั้งหมด					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๑๘ - ๒๐	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๑๔ คะแนนขึ้นไป)
๑๔ - ๑๗	ดี	
๑๐ - ๑๓	พอใช้	
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง	

แผนการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการรายคาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๓๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : ศักริกอิเหนา

ปีการศึกษา ๒๕๖๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘/๘ : คำราชาศัพท์

เวลา ๑ คาบ (๕๐ นาที)

๑. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ม.๔-๖/๓ ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะและบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม

๒. สาระสำคัญ

คำราชาศัพท์ คือ ศัพท์หรือถ้อยคำสำหรับพระราชฯ ศัพท์หลวง ศัพท์ราชการแต่โดยทั่วไป หมายถึง คำสุภาพที่ใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับฐานะหรือสถานภาพของบุคคลต่างๆ นักเรียนควรศึกษาเรียนรู้คำราชาศัพท์โดยการอ่านและสรุปเป็นความรู้อย่างเข้าใจ เพื่อให้เข้าใจลักษณะของคำราชาศัพท์มากขึ้น ส่งผลให้เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และเห็นคุณค่าของภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทยซึ่งแสดงถึงความละเอียดอ่อนของภาษาไทย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนเรื่อง “คำราชาศัพท์” แล้วนักเรียนสามารถ

- อธิบายความหมายและหลักการใช้คำราชาศัพท์ได้ (K)
- ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ได้ (P)
- ตระหนักถึงความสำคัญของเรียนรู้คำราชาศัพท์ (A)

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

ความหมายและหลักการใช้คำราชาศัพท์ มีดังนี้

คำราชาศัพท์ คือ ศัพท์หรือถ้อยคำสำหรับพระราชฯ ศัพท์หลวง ศัพท์ราชการแต่โดยทั่วไป หมายถึง คำสุภาพที่ใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับฐานะหรือสถานภาพของบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ พระมหากษัตริย์ (พระราชฯ), พระราชวงศ์, ข้าราชการ, พระภิกษุ, สุภาพชนทั่วไป

หลักการใช้คำราชาศัพท์ จากหนังสือหลักภาษาและการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หน้า ๑๕๗-

๑๖๗

ความสำคัญของเรียนรู้ เรื่อง คำราชาศัพท์ มีดังนี้

- เพื่อให้เข้าใจลักษณะของคำราชาศัพท์มากขึ้น
- เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
- เพื่อให้เห็นคุณค่าของภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทยซึ่งแสดงถึงความละเอียดอ่อนของภาษาไทย

๔.๒ ด้านทักษะและกระบวนการ (Process)

- ทักษะการอ่าน
- ทักษะการเขียน
- ทักษะการฟัง ดู และพูด
- ทักษะการคิด
- ทักษะการสื่อสาร

๔.๓ ด้านเจตคติ (Attitude)

- ตระหนักถึงความสำคัญของเรียนรู้คำราชาศัพท์

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ (๕ นาที)

๑. นักเรียนดูวีดิทัศน์เพลง “ผู้ปิดทองหลังพระ” จาก <https://www.youtube.com/watch?v=sZ4iuUJWe5A>

watch?v=sZ4iuUJWe5A

๒. นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- นักเรียนฟังเพลงอะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : ผู้ปิดทองหลังพระ)
- เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เชิดชูพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา

ภูมิพลอดุลยเดช / ในหลวงรัชกาลที่ ๙)

ขั้นสอน (๓๐ นาที)

- คำศัพท์ที่ใช้กับพระองค์ท่านเรียนว่าอะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : คำราชาศัพท์)
- นักเรียนรู้จักคำราชาศัพท์ใดบ้างจากเพลงนี้ (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : กราบบังคมทูล พระราช

กรณียกิจ พระองค์ พระวรกาย พระราชดำริ ทรงงาน ทรงสถิต)

๓. นักเรียนฟังความเป็นมาและการใช้คำราชาศัพท์เบื้องต้นในสไลด์โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์จากครู

๔. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม

๕. นักเรียนสังเกตคำศัพท์ต่อไปนี้ ได้แก่ พระราชดำริ อาพาธ จำวัด พระพักตร์ ผลอุลิต สรงน้ำ

ผักทอดยอด ผักสามหาว สามี่ ภรรยา พระบิณฑบาต พระบังคนเบา มรณภาพ พระอังคาร

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตคำศัพท์ที่ครูนำเสนอจากสไลด์โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์ แล้วแบ่งกลุ่มประเภทคำศัพท์ให้ได้มากที่สุด

หมายเหตุ : เพื่อแก้ไขปัญหาความยุ่งยากที่เกิดขึ้นในกรณีไฟดับ นักเรียนดูคำศัพท์ที่ครูติดบนกระดานแทนการดูจากสไลด์โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์

๗. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอการแบ่งประเภทของคำศัพท์ของกลุ่มตนเอง

๘. นักเรียนดูการจัดกลุ่มคำศัพท์จากครูโดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ ได้แก่ พระราชดำริ

พระพักตร์ พระบิณฑบาต พระบังคนเบาพระอังคาร กลุ่มที่ ๒ ได้แก่ มรณภาพ สรงน้ำ อาพาธ จำวัด และกลุ่มที่

๓ ได้แก่ ผลอุลิต ผักทอดยอด ผักสามหาว สามี่ ภรรยา

๙. นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- นักเรียนคิดว่าครูจัดกลุ่มคำอย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : แบ่งตามประเภทของคำราชาศัพท์ ได้แก่ หมวดคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ หมวดคำราชาศัพท์สำหรับพระภิกษุ หมวดคำศัพท์สำหรับบุคคลทั่วไป)

๑๐. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาคำศัพท์เพิ่มเติมตามหมวดหมู่ต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด

๑๑. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอคำศัพท์ที่สืบค้นเพิ่มเติม

๑๒. นักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของเรียนรู้คำราชาศัพท์ และคำสุภาพ โดยถามนักเรียนดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการเรียนรู้เรื่องคำราชาศัพท์ และคำสุภาพมีความสำคัญอย่างไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : เพื่อให้เข้าใจลักษณะของคำราชาศัพท์มากขึ้น ส่งผลให้เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และเห็นคุณค่าของภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทยซึ่งแสดงถึงความละเอียดอ่อนของภาษาไทย)

ขั้นสรุป (๕ นาที)

๑๓. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับคำราชาศัพท์ และคำสุภาพ โดยถามนักเรียน ดังนี้

- วันนี้นักเรียนได้เรียนรู้อะไร (คาดคะเนคำตอบนักเรียน : คำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์

พระสงฆ์ และคำสุภาพ)

ขั้นวัดผล (เวลา ๑๐ นาที)

๑๔. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ในโปรแกรม Kahoot

๖. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. สไลด์ในโปรแกรมเพาเวอร์พอยท์ เรื่อง คำราชาศัพท์

๒. วิดีทัศน์เพลง “ผู้ปิดทองหลังพระ” จาก [https://www.youtube.com/](https://www.youtube.com/watch?v=sZ4iuUJWe5A)

[watch?v=sZ4iuUJWe5A](https://www.youtube.com/watch?v=sZ4iuUJWe5A)

๓. บัตรคำศัพท์ในกรณีเกิดไฟดับ ได้แก่ มรณภาพ สรงน้ำ อาพาธ จำวัด และกลุ่มที่ ๓ ได้แก่ ผลอุลิต ผักทอดยอด ผักสามหาว สามี ภรรยา

๔. แบบทดสอบหลังเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ในโปรแกรม Kahoot

๕. หนังสือหลักภาษาและการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๗. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การประเมิน
๑. อธิบาย ความหมายและ หลักการใช้อำราชา ศัพท์	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม	นักเรียนอธิบายความหมาย และหลักการใช้อำราชาศัพท์ ได้ถูกต้อง ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐
๒. ใช้อำราชาศัพท์ ได้ถูกต้อง เหมาะสม กับบุคคลและ สถานการณ์	- สังเกตพฤติกรรมการ การตอบคำถาม - ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียนเรื่องคำ ราชาศัพท์ใน โปรแกรม Kahoot	- แบบสังเกต พฤติกรรมการตอบ คำถาม - แบบทดสอบหลัง เรียนเรื่องคำราชา ศัพท์ในโปรแกรม Kahoot	- นักเรียนใช้อำราชาศัพท์ได้ ถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์ได้ถูกต้อง ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐ - นักเรียนทำแบบฝึกหัดได้ ถูกต้องอย่างน้อย ร้อยละ ๗๐
๓. ตระหนักถึง ความสำคัญของ เรียนรู้คำราชาศัพท์	สังเกตพฤติกรรมการ ตอบคำถาม	แบบบันทึกผลการ จัดการเรียนรู้ด้าน พฤติกรรมนักเรียน และผลการเรียนรู้	นักเรียนบอกความสำคัญของ เรียนรู้คำราชาศัพท์ได้อย่าง น้อย ๑ ข้อ

๘. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมครู

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพฤติกรรมนักเรียนและผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(นางสาวศุภมาส โสชัยยันต์)

แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม

จุดประสงค์ข้อที่ ๑ อธิบายความหมายและหลักการใช้คำราชาศัพท์

จุดประสงค์ข้อที่ ๒ ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				ค่าน้ำหนัก
	๓	๒	๑	๐	
๑. อธิบายความหมายและหลักการใช้คำราชาศัพท์	อธิบายความหมายและหลักการใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องครบถ้วน	อธิบายความหมายและหลักการใช้คำราชาศัพท์โดยขาดไป ๑ ประเด็น	อธิบายความหมายและหลักการใช้คำราชาศัพท์โดยขาด ๒ ประเด็นขึ้นไป	ไม่สามารถอธิบายความหมายและหลักการใช้คำราชาศัพท์ได้	๓
๒. ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์	ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ได้ถูกต้องครบถ้วน	ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์โดยใช้ผิด ๑ ครั้ง	ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์โดยใช้ผิด ๒ ครั้งขึ้นไป	ไม่สามารถใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์	๓

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่าน
๑๖ - ๑๘	ดีมาก	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ (๑๒.๖ คะแนนขึ้นไป)
๑๒ - ๑๕	ดี	
๘ - ๑๑	ปานกลาง	
๔ - ๗	พอใช้	
๐ - ๓	ปรับปรุง	

ตัวอย่างแบบทดสอบหลังเรียนในโปรแกรม

คำชี้แจง แบบทดสอบปรนัยชุดนี้มี ๑๐ ข้อ ๔ ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. คำว่า “ หลาน ” ใช้เป็นราชาศัพท์สำหรับพระเจ้าแผ่นดินว่าอย่างไร

- ก. พระสุนีสา   ข. พระชามาดา
ค. พระราชนัดดา   ง. พระราชปนัดดา

๒. “ ยาทาย ” ใช้เป็นราชาศัพท์สำหรับพระเจ้าแผ่นดินว่าอย่างไร

- ก. พระโสด   ข. พระโสดถ่าย
ค. พระโสดมวน   ง. พระโสดประจุ

๓. พระภิกษุ “ ปวย ” ใช้คำให้ถูกต้องว่าอย่างไร

- ก. อาพาธ   ข. ประชวร
ค. เป็นไข้   ง. จับไข้

๔. ตัวเลือกใดเป็นคำสุภาพที่ใช้เรียก “ ผักตบชวา ”

- ก. ผักทอดยอด   ข. ผักริมน้ำ
ค. ผักแพ   ง. ผักสามหา

๕. ตัวเลือกใดในข้อใดเป็นคำสุภาพที่ใช้เรียกม้า

- ก. วานร   ข. มัสยา
ค. วิพาร์   ง. อาชา

๖. หลวงสูงที่วัดข้างบ้าน (ตาย) เมื่อวานนี้ ใช้คำศัพท์ว่าอย่างไร

- ก. มรณภาพ   ข. ฉิน
ค. จำพรรษา   ง. ทำวัตร

๗. “ พระภิกษุสงฆ์บอกพระเจ้าแผ่นดิน ” ควรใช้คำว่าอย่างไร

- ก. ทูลรายงาน   ข. ถวายพระพร
ค. กราบทูล   ง. สนอนรับสั่ง

๘. ข้อใดมิได้หมายถึงหน้าต่าง

- ก. พระแกล   ข. พระบัญญัติ
ค. สีหบัญญัติ   ง. พระทวาร

